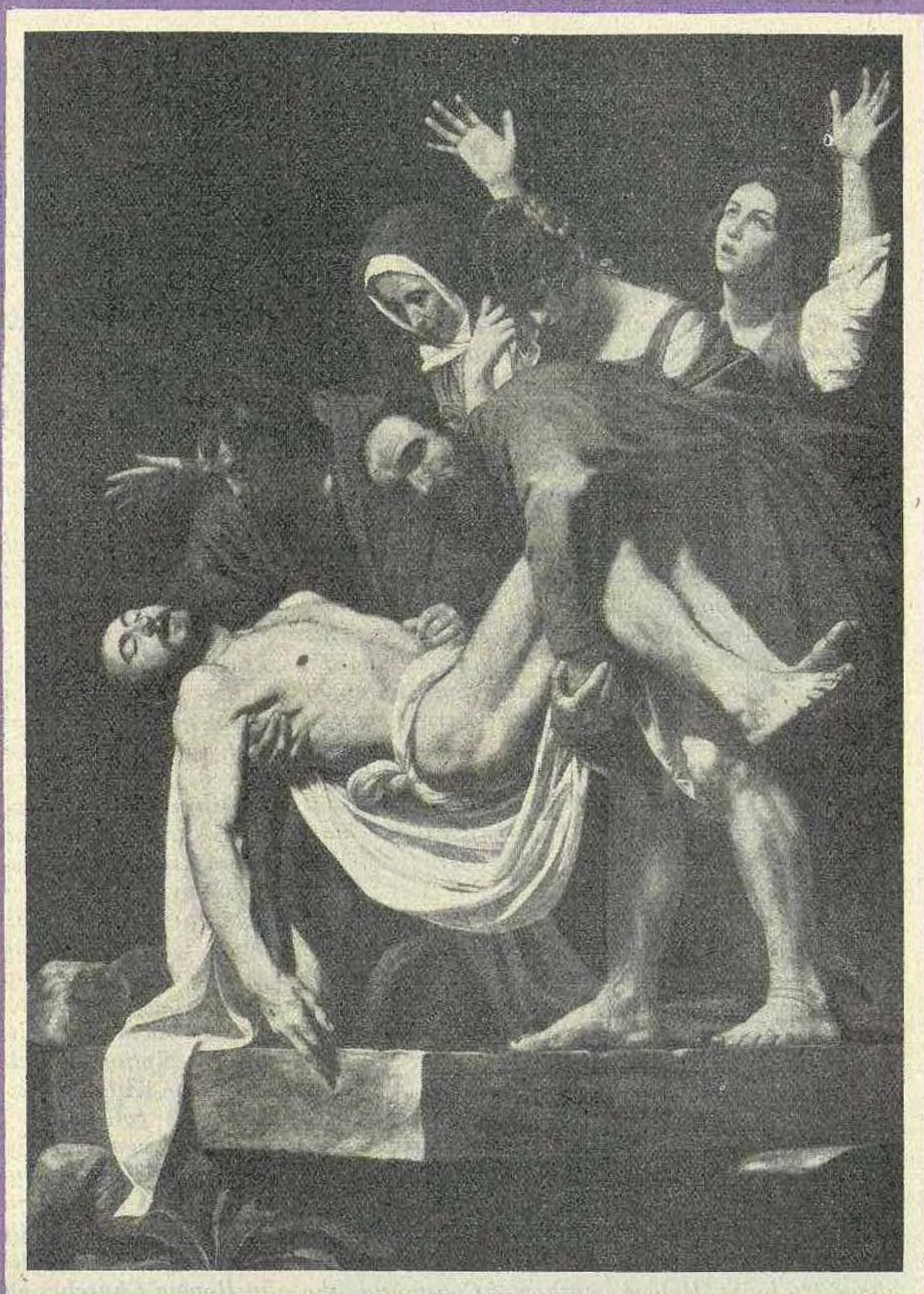

«Kladienie Krista do hrobu», obraz od Michelangela Merisiho. (alebo Amerighiho) z Caravaggia (1573?-1610). - Vatikánska obrazáreň (Vatikánske Mesto).

«The Entombment of Christ», work of Michelangelo Merisi (or Amerighi) from Caravaggio (1573?-1610). - Vatican Pinacoteca (Vatican City).

«La Deposizione di Cristo», opera di Michelangelo Merisi (o Amerighi) da Caravaggio (1573?-1610). - Pinacoteca Vaticana. (Città del Vaticano).

RÍM

ROMA-RIVISTA CULTURALE SLOVACCA
ROME-SLOVAK CULTURAL REVIEW

SLOVENSKÝ KULTÚRNY ČASOPIS

RELICS OF THE PASSION EXTANT IN ROME

The Holy City also under this consideration of its so many Relics of the Passion of our Lord Savior is the richest Treasury in the World.

The Major Relics of the Vatikan Basilica.

In St. Peter's Basilica the four huge piers which support the dome are used as shrine for the three great Passion Relics of the Basilica, which are displayed several times during the year.

1) The lance of St. Longinus, the soldier who pierced the side of our Saviour, was presented to Innocent VIII by Peter D'Aubusson, grandmaster of the Knights of Rhodes who had received it from the Sultan Bajazet. Innocent sent two Bishops to receive it at Ancona, two Cardinals to receive it at Narni, and went himself, with all His Court, to meet it at the Porta del Popolo.

2) St. Veronica's Veil (Sudarium) presents the holy impression left by our Saviour's Face on the cloth St. Veronica presented to Him to wipe His brow bowed under the weight of the Cross. Years of Indulgence for penance are attached to it. This Relic was placed in Vatican by John VII, in 707. For some time it was transferred to the Church of Santo Spirito whence, in 1440, was carried back to St. Peter's.

3) Another great Relic there preserved it is a Portion of the True Cross brought by St. Helena. This large fragment of the True Cross is the most important of these Relics.

Holy Cross.

Very soon, after the Discovery of the True Cross by St. Helena at Jerusalem, it was cut up into small Relics and quickly scattered throughout the Christian World. Many portions of it are also preserved in Santa Croce in Gerusalemme at Rome.

Scala Santa. (Holy Stairs)

This Relic « consisting of twenty eight white marble steps, at Rome, near the Lateran; according to traditions was the staircase leading once to the praetorium of Pilate at Jerusalem, hence sanctified by the footsteps of Our Lord during his Passion. The historians of the monument relate that the Holy Stairs were brought from Jerusalem to Rome about 326 by St. Helena, mother of Constantine the Great. In the Middle Ages they were known as Scala Pilati. From old plans it can be gathered that they led to a corridor of the Lateran Palace, near the Chapel of St. Sylvester, were covered with a special roof, and had at their sides other stairs for common use. When Sixtus V, in 1589, destroyed the old papal Palace and built the new one, he ordered the Holy Stairs to be transferred to their present site, before the Sancta Sanctorum (Holy of Holies) ».

« In its new site the Scala Sancta is flanked by four other stairs, two on each side, for common use, since the Holy stairs may only be ascended on the knees, a devotion much in favour with pilgrims and the Roman faithful, especially on Fridays and Lent. Not a few Popes are recorded to have performed this pious exercise; Pius IX, who in 1853 entrusted the Passionist Fathers with the care

of the Sanctuary, ascended the Holy Stairs, on 19 Sept. 1870, the Eve of the entrance of the Piedmontese into Rome. Pius VII on 2 Sept. 1817 granted those who ascend the stairs in the prescribed manner an Indulgence of nine years for every step. Finally Pius X, on 26 Feb. 1903, granted a Plenary Indulgence to be gained as often as the stairs are devoutly ascended after confession and communion ».

Column of the Flagellation.

This Relic is one of the objects of pilgrimage in Rome. It is supposed to have been given by the Saracens to Giovanni Colonna Cardinal of the Roman Basilica of Santa Prassede, Legate of a Crusade, when he had fallen about to be put to death, he was rescued by a marvellous intervention of celestial light.

Its authenticity is not entirely certain. The practical difficulty of pronouncing a final verdict — as observes father Herbert Thourston — upon its authenticity, must be patent to all.

The Title (Titulus) of the Holy Cross.

This word Titulus means a placard bearing the name of some condemned Man and his Sentence, and was placed at the top of its Cross. In such a way it was preserved to us the Titulus placed on the Cross of the Calvary, referred to our Saviour Jesus Christ. In the privileged Roman Basilica of Santa Croce, in 1492, « when some repairs were ordered by Cardinal Mendoza, a niche was discovered near the summit of the apse, inclosed by a brick front, inscribed « Titulus Crucis ». In it there was a leaden coffer, containing an imperfect plank of wood, 2 inches thick, 1 1/2 palm long, one palm broad. On this, in letters more or less perfect, was the Inscription in Hebrew, Greek and Latin, Jesus Nazarene King. It was venerated by Innocent VIII, with the college of Cardinals, and enclosed by Mendoza in the silver shrine, where it is exposed three times a year from the balcony. The relics are exposed on the 4th Sunday in Lent ».

Minor Passion's Relics.

Among the Minor Relics of the Passion preserved in Roman Churches are also some fragments of the purple Mantle, during the Trial of Our Lord, used by the soldiers to cloth Jesus, before plating the Crown of thorns and putting it about His divine head (Mc. XV, 17).

You may find fragments of this kind in San Giovanni in Laterano, in Santa Maria Maggiore and at San Francesco a Ripa. Santa Prassede's Church preserves also some fragments of the Reed which the same soldiers put in the right hand of the Saviour, bowing the knee before Him and mocking Him: « Hail, King of the Jews! » (Mt. XXVII, 29).

The same Church of Santa Prassede claims as well the possession of some parcel of the Sponge which, full of vinegar, the same soldiers used to give the Lord to drink.

Finally, in Santa Croce's Basilica, there is one of the Holy Nails used to crucify the Lord.

Peter C. Chiminelli

VELKOTÝŽDŇOVÁ MEDITÁCIA

Motto: «Varujte sa zákonníkov, ktorí radi chodievajú v dlhých oblekoch a radi sa dávajú pozdravovať na námestiach a radi si sadajú na prvé stolice v synagogách a na prvé miesta pri hostinách. Vyjedajú domy vdovám a naoko sa dlho modliavajú. Na týchto čaká prísnejší súd». Marek: 12, 38-40.

Spasiteľa môj, keď Ta v duchu odprevádzam pri triumfálnom pochode ulicami Jeruzalema, cez burácajúce «Hosanna» neuniká mi škripanie zubov farizejov, ktorí cez škáry okien a dverí s nenávisťou sledujú každý Tvoj krok. Keď počúvzln Tvoju reč Suveréna pred židovskou Vefradou, pred Annášom, Kajfášom, Pilátom a Herodesom, keď mi krv tuhne v žilách a päste sa mi zatínajú pri pohľade, ako sa Ti vysmieávajú, ako Ta trýznia a uponižujú — cez všetok ruch a hluk počúvam cvengot tridsiatich strieborníakov v Judášovom vaku a vidím Petra, ako Ta bráni s mečom v ruke a za cbvíľu — Pane — tri razy zaprel Ta. Ty si to všetko napred vedel. Darmo Ti nasadili trňovú korunu, darmo Ti vtlačili trstinu do ruky, darmo Ti prehodili otrhaný, purpurový plášť cez plecía, darmo chceli zosmiešniť Ta, nie Ty si bol smiešny, ale tí, ktorými diabol zmietal, ako s figúrami bábkového divadla posadlé decko. Ziačen kráľ nebol nikdy kráľovskejší, ako Ty v tejto chvíli a prosil si svojho Otca na nebesiach, aby odpustil Tvojim trýzniteľom, lebo nevedia, čo robia. Ty si sa neobával farizejov a zákonníkov, iba obával si sa o svojich verných a varoval si ich pred nimi. Jediné Tvoje slovo bolo by stačilo a nebeskí anjeli boli by súdili tých, čo si namýšľali, že sú Tvojimi sudcami, veď sám si riekol: «Áno, som» — keď sa Ta veľkňazi spýtali, či si Syn Boží.

Opustený všetkými, uprostred krvilačného davu a brutálnych vojakov, vynaložením posledných síl niesol si svoj ťažký kríž na Golgotu, aby si priniesol tú najväčšiu obeť svojmu nebeskému Otcovi, akú človek priniesť môže: aby si dal svoj ľudský život za tých, čo nevedeli, čo činia a za hriechy všetkých ľudských pokolení. Ešte aj na tej najsmutnejšej svojej ceste potešoval si tých, čo mali útrpnosť s Tebou, padajúcim pod ťarchou kríža.

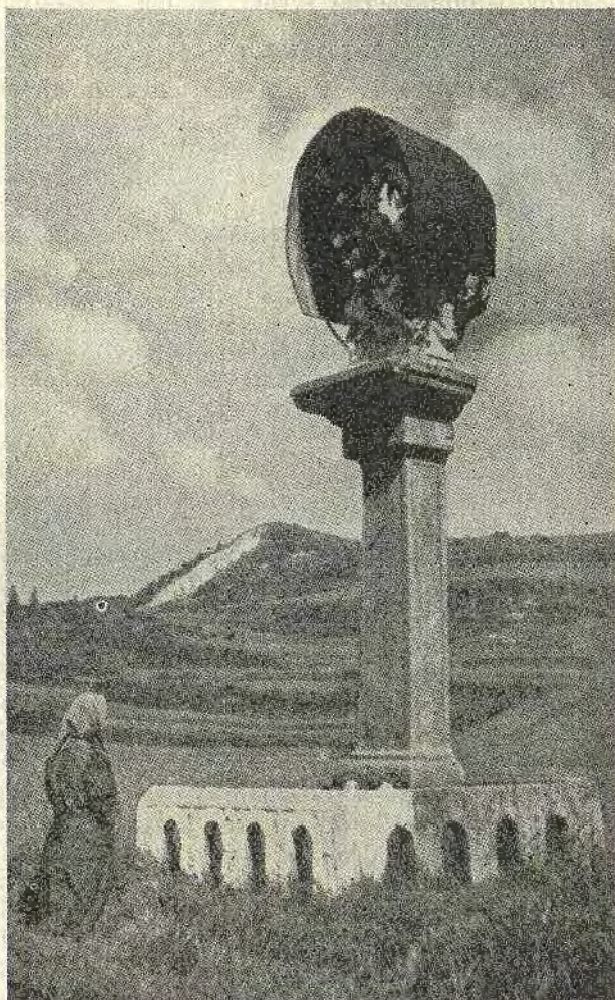
Hadie plemeno nemalo súčitu s Tebou, ani keď visel priklincovaný na potupnom kríži a vysmievalo sa Ti, ba aj jeden z ukrižovaných lotrov rúhal sa Ti. Zlý duch a ním svedený dav nepozná úctu ani pred majestátnosťou smrti, tak tomu bolo vtedy a tak je to aj dnes.

Ježišu môj, s kríža si sa postaral o tešiteľa pre Tvoju svätú Matku, ktorej srdce prebilo sedmoro mečov pri pohľade na Teba. So suverénnosťou Boha riekol si ku kajúcemu sa lotrovi: «Veru, hovorím ti, ešte dnes budeš so mnou v raji» — keď Ta tento s ľútosťou prosil, aby si si spomnul naň, keď prídeš do svojho kráľovstva. Ten ukrižovaný lotor veril, že si ozajstným **KRALOM**

NEBA I ZEME, keď iní nadávali Ti do kráľov, aby Ta zosmiešnili.

V okamžiku, keď si vrátil svojho Ducha nebeskému Otcovi, celá príroda zastonala pod ťarchou krivdy, ktorú falošní farizeji, zákonníci, vladári a nimi zvedený dav spáchal a slnko sa zatemnilo, zem sa zatriasla, skaly sa pukaly a opona v chráme roztrhla sa na dve čiastky. Víchor pri žiarí bleskov hojdal telo Judášovo, ktorý sa v zúfalstve obesil, keď si uvedomil, že zradil Kráľa neba i zeme. Pohanský stotník Longinus pod dojmom mimoriadnych udalostí zavolať: «Naozaj, tento bol Syn Boží!».

Na tretí deň po tejto tragedii Tvojej svätej obety, odprevádzam Ta, Pane, na ceste do Emaus medzi Tvojich zarmútených Jedenástich a vidím, ako pochybujúci Tomáš vkladá svoje trasľavé prsty do rany na Tvojej hrudi a potom — zahabnený padá na kolena pred Tebou: pred Bohom. Tvojim zmŕtvychvstaním premohol si smrť a dokázal celému svetu, že si nielen Kráľom, ale aj Bohom. Pod váhou pravdivosti dôkazov o Tvojom božstve, Tvoji učeníci-bojkovia šmahom premenili sa v apoštolov-hrdinov, ktorí obrátili

Obrázok z domova
Zastávka pri božej muke.

v skutok Tvoje slová o nerozbornej Petrovej Skale a o Tvojej svätej Cirkvi na nej.

Pane, od Tvojho umučenia a slávnostného zmŕtvychvstania prešlo už 1920 rokov. Po celý ten predlhý čas nebolo dňa, žeby To zatvrdlé farizejské plemeno nebolo chcelo znova ukrižovať. Veľkňazi Antikrista a ich potomkovia vytkli si za svoju sekulárnu misiu, prenasledovať a usmrcovať Ťa všade a všetkým možným spôsobom, siať kúkoľ do Tvojej úrody a pod plášťom čiernej noci ničť ju a pripravovať kráľovstvo ducha temnôt. Aj oni chcú jeden ovčinec, ale v tom má vládnuť kráľ nenávisťi, pomsty a teroru. Teba, Pane, nemôžu druhý raz ukrižovať a preto — stoj čo stoj — chcú ukrižovať Tvoje mystické telo, Tvoju svätú rímskokatolícku Cirkev.

Tak, ako v duchu vidím Tvoj slávnostný príchod do Jeruzálema a Tvoju veľkotýždňovú pašiu, paralelne beží pred mojim zrakom film histórie Tvojej svätej Cirkvi a mám dojem, že ona práve v našej súčasnosti prežíva Tvoju veľkotýždňovú pašiu. Ten istý antikristov duch, ktorý pred 1920 rokami striehol na Tvoj život, dnes striehne na jej život.

Kvetná nedeľa Tvojej svätej Cirkvi zakapala už v dávnom stredoveku, o ktorom novodobí farizeji v rúchu demokratov, pokrokárov, sektárov, racionalistov, materialistov a bezbožných filozofov jednonymyselne tvrdia, že bol « temným údobím » histórie ľudstva. Zfalšovaním skutočností a preľhanými doktrínami o všelijakých slobodách, zahlušili kvetnodedelné nadšenie nielen v nekritickej dave, ale aj v duši intelektuálneho výkvetu národov, ktorý im uveril, že svätá Cirkev bola otročiteľkou národov a vykorisťovateľkou chudobných. Premnohí obrátili sa v konfúzných demagógov, alebo netečných spáčov, ak nie v Judášov Tvojej svätej Cirkvi.

Aj naša prítomnosť má svojho « veľkého » Annáša, Kajfáša, Herodesa a Piláta a má aj svoju « Veľradu ». Tvojej svätej Cirkvi odoprelí učiteľský úrad a právo duchovnej vodkyne národov a sveta, ktorý si jej Ty dal a k « vyššej cti demokratickej rovnosti » ponechali jej iba toľko práv, ako ktorejkoľvek pohanskej pospolitosti. Hlavu svätej Cirkvi a Božieho Námestníka na zemi nestrpia medzi sebou a všetko nasvedčuje tomu, že ju vo svojej « Veľkňazskej Bude » postavili už mimo zákon a robia posledné prípravy, aby so všetkou formálnosťou vyhlásili ortiel smrti nad ňou.

Národy, po duchovnej zrade vlastnej intelektuálnej vrstvy, premenily sa v dav a okultné propagačné centrá formujú ho podľa pokynov moderných « Veľrád ». Masy iba čakajú na znamenie, aby zavolaly: « Ukrižuj ho! ».

Bože, Ty vidíš do duší a vieš, koľkí z tých, čo sa vydávajú za vodcov, sú nimi z apoštolskej lásky a horlivosti a koľkí za tridsať strieborných. Človeka prechádza hrôza pri pohľade na nekonečné šiky politikov, ktorým chýba každá konštruktívna schopnosť. Oni sú tí, ktorí hovoriac o slobode — zotročujú, hovoriac o pokroku — do temnôt novopohanstva vedú a hovoriac o budovaní — búrajú a ničia pomocou všetkých hrozných prostriedkov modernej techniky. Za takých

vychoval ich takzv. moderný svet a vek. Verím, že ani nevedia, čo robia, hoci považujú sa za osvietených a nenahraditeľných. Tento typ vodcov a politikov je príznačný pre chaos, v ktorom sa svet zmieta.

Odkedy Tvoje sväté Evanjelium prestalo byť dušou svetských zákonov a vodidlom v živote jednotlivca a národov, od kedy ho nahradili teóriami o demokracii, o slobodách, o pokroku a o humanizme, Pane — od toho času vládne lož, nenávisť, pýcha a terror a národy mordujú sa v apokalyptických vojnách, aké svet nepoznal doteraz.

Božský Spasiteľu, počet Tvojich verných scvrkuje sa a tábor Tvojich odporcov vzrastá očividne. Položenie Tvojej svätej Cirkvi zdá sa beznádejným, preto utekajú aj takí, o ktorých sa zdalo, že sú pevní vo viere. Pane dobrotivý, aj Peter tri razy zaprel, Ťa, keď sa mu videlo, že Tvoje položenie je beznádejné.

Byť katolíkom a priznať sa k svojmu katolicizmu, znamená dnes: vyložiť sa pohrdaniu, podceňovaniu, výsmechu, ba aj prenasledovaniu zlým duchom, ktorý sa pyšne vystatuje demokracizmom.

Keby si nebol povedal Ty, ktorý si Cesta, Pravda a Život, že ani mocnosť pekla nepremôžu Petrovu Skalu, prichodilo by nám zúfať a v beznádejnosti biedne zahynúť vo vlnách rozbúreného mora vášní, ktoré bezprestajne drví a odplavuje balvanom z tejto Skaly. Takto ale nechvejne veríme, že nieto tej moci na svete, ani v pekle, ktorá by mohla triumfovať nad Trojou svätou Cirkvou. Gedeon s malým hŕmom 300 mužov porazil mocné vojská Medianitov, pretože veril v Teba a dôveroval Ti. Daj aj nám tej viery a dôvery, akú si dal Gedeonovi. Bez Tvojej milosti nemohli by sme odolávať pokušeniam a strachu a nevedeli by sme s pevným zrakom hľadiť do očí moderných Annášov, Kajfášov, Herodesov a Pilátov.

A daj, Pane, radosť vzkriesenia všetkým Tvojim verným, pochovaným za živa po temných žalároch, baniach, koncentračných a pracovných táboroch, ktorých ukrutná démonokracia odsúdila na tento novodobý spôsob smrti, pretože vyznali svoju vieru v Teba a svoju príslušnosť k Tvojej svätej Cirkvi.

Daj zažiarit svetlu Tvojho svätého Evanjelia do všetkých končín sveta, aby sa stalo majákom pri novej úprave života jednotlivcov, národov a sveta a nech čím skôr príde éra Tebou ohláseného « jedného ovčieca a jedného pastiera! ». Vzkries v srdciach poblúdlcov iskru ohnivého kresťanstva, zhav ich blúdov a okov samolásky, pýchy a hmotárstva. Zachráň ich pre seba, ktorý necháš deväťdesiat deväť oviec, aby si mohol zachrániť jednu zablúdlú. Zažeň, Pane, sily temnôt a vzkries Tvoje kráľovstvo na zemi, aby svet prestal klaňať sa modlám a aby Ťa Východ i Západ svorne velebil, miloval a zbožňoval, ako Ťa milujú a zbožňujú všetci, ktorí v nekonečnom rade bezprestania trpia a ronía svoju mučenícku krv za Teba a za Tvoju svätú Cirkev v moderných mučiarniach démonokracie. Amen.

Prof. Ing. Viliam Illenčík

PÁPEŽSKÝ DVOR

Pápežský dvor (Corte Pontificia) je súhrn duchovných a svetských osôb, ktoré pri pápežovej osobe alebo v jeho rezidencii konajú skutočnú alebo čestnú službu. Pápežský dvor v tomto smysle jestvoval v Ríme už v VI. storočí. (Cfr. Ordo Romanus z r. 590).

Úradne pápežský dvor sa nazýva **Pápežskou družinou** alebo **dvoranstvom** (Famiglia Pontificia) a jej členovia pápežskými družinníkmi alebo dvoranmi (Famigliari Pontifici). Osoby, ktoré konajú službu v predsieňach a sieňach pápežského paláca nazývajú sa spoločne **Tajnou komorou pápežovou** (tal. Nobile Anticamera Segreta, lat. Camera Secreta SS.mi Domini Nostri Papae).

Bez toho žeby sme sa púšťali do podrobností, zmienime sa najprv o duchovných a potom o svetských hodnostároch pápežského dvora. (*)

1. DUCHOVNI HODNOSTARI PÁPEŽSKEHO DVORA.

K duchovným hodnostárom pápežského dvora patria: palácoví kardináli a preláti, pápežskí komorníci duchovní, domáci preláti, pápežskí kapláni, tajní klerici, apoštolský kazateľ a spovedník pápežskej družiny.

A) **Palácoví kardináli** (Cardinali Palatini) dostali meno od toho, že kedysi bývali v Apoštolskom paláci, aby mohli byť vždy k dispozícii pápežovi. Pôvodne boli štyria, kým dneska sú už len dvaja a to: kardinál datovateľ (datarius) a kardinál štátny tajomník. Posledný od r. 1944 nebol menovaný.

B) **Palácoví preláti** (Prelati Palatini) tiež dostali názov od toho, že bývali, a niektorí dodnes bývajú, v Apoštolskom paláci. Sú štyria: Majordomus Jeho Svätosti alebo Prednosta Apoštolského paláca, Prednosta Tajnej komory, Auditor (vysluchač) pápežov a Magister (učiteľ) posv. Apoštolského paláca.

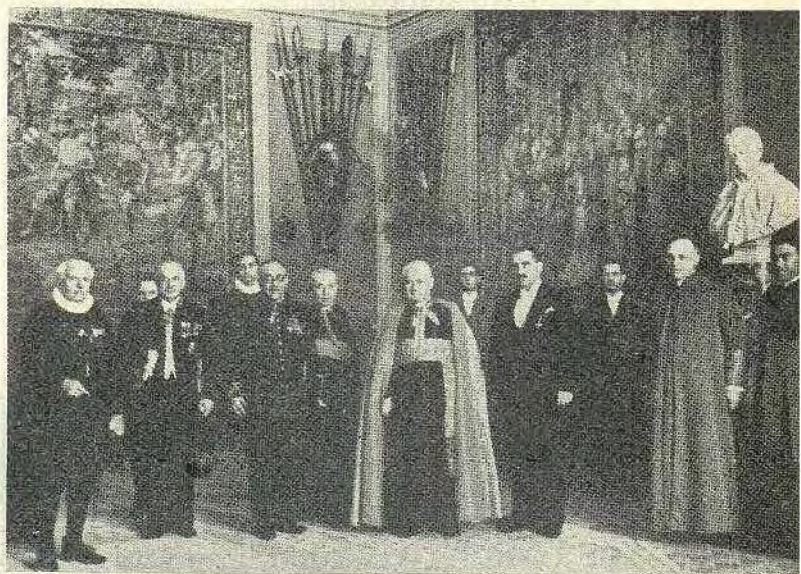
1. **Majordomus Jeho Svätosti alebo Prednosta Apoštolského paláca** (Maggiordomo di Sua Santità, Praefectus Palatii Apostolici, Magister domus Papae) jestvuje na pápežskom dvore už od najstarších čias, ale s rozličnými názvami a s rozličným oborom pôsobnosti. V posledných dobách bol správcom Apoštolského paláca za života pápežovho a gubernátorom konklávy počas usprázdnenia pápežského stolca. Mal vrchný dozor nad celým pápežským dvorom a predsedal tiež pápežskej kapele t. j. úradným pápežským bohoslužbám, ktoré odjavuje alebo na ktorých sa so svojou družinou zúčastňuje Sv. Otec. Závisely od neho služobne tiež niektoré pápežské

ozbrojené sbory. Po výslužbe býval menovaný kardinálom. Za pápeža Pia XI. jeho funkciu z veľkej časti prevzal Prednosta Tajnej komory.

2. **Prednosta Tajnej komory pápežovej** (Maestro di Camera di Sua Santità, Praefectus cubi- culi secreti Pontificis) má na starosti ceremoniál pápežského dvora, menovite však upravuje audiencie a uvádza panovníkov, vyslancov a iné význačné osoby k Sv. Otcovi. Má vo vatikánskom Apoštolskom paláci osobitný úrad, ktorý vydáva tiež pozvánky na pápežské bohoslužby a audiencie.

3. **Auditor (vysluchač) pápežov** (uditore di Papa, auditor Papae) je právnym poradcom pápežovým. Za starých časov jeho význam bol veľký, lebo mal v rukách všetky súdne veci občiansko-cirkevné. Zdá sa, že pôvodne túto funkciu zastával pápežov spovedník, kým dneska je rezervovaná tajomníkovi Najvyššieho súdu Apoštolského podpisovacieho úradu (Segnatura Apostolica).

4. **Magister (učiteľ) posv. Apoštolského paláca** (Maestro del Sacro Palazzo Apostolico, Magister Sacri Palatii Apostolici) je zasa teologickým poradcom pápežovým. Táto hodnosť vznikla za panovania pápeža Honorio III., kedy v

Nástupná audiencia prvého slovenského vyslanca pri Sv. Stoli p. min. Karola Sidora 7. júla 1939. V prostriedku stojí kardinál štátny tajomník (Luigi Maglione) so slovenským vyslancom a Msgr. prednostom komory. V pravom popredí je cirkevný radca slov. vyslanectva pri Sv. Stoli Msgr. Jozef Kapala (prvý z kraja) a jeden z Msgr. pápežských obradníkov. V ľavom popredí sú traja pápežskí komorníci s mečom a plášťom (jeden skutočný a dvaja čestní). Prostredný z nich je správca pápežského domu. V ľavom úzadí stoja dvaja bussolanti čiže dverníci a v pravom úzadí dvaja sediári čiže stolconosci, ktorí nosia pápež na prenosnom stolci zv. sedia gestatoria.

(*) Pri výpočte hodnostárov pápežského dvora uvádzame v zátvorkách najprv názvy talianske a potom latinské. Pri hodnostiach, ktoré vznikli v novších časoch, udávame len názvy talianske.

rímskej kúrii jestvovalo aj zvláštne pápežské učilište (studium palatii). Magister bol dekanom teologickej fakulty. Po zániku učilišta Magister sa stal dôverným teologom pápežovým: navrhoval kazateľov do pápežskej kapely, vopred prezeral ich kázne, skúmal teologické otázky. Od časov Leva X. (1515) až po Pia XI. (1925) dával « imprimatur » na knihy, ktoré sa tlačili v Ríme. Dneská je tiež poradcom Najvyššej posv. kongregácie Svätého úradu (Sanctum Officium) a Pápežskej komisie pre biblické štúdiá. Je ním vždy člen Dominikánskej rehole.

C) **Pápežskí duchovní komorníci** (tal. camerieri, lat. cubicularii alebo syncelli) konajú rozličné dôverné a domáce služby pri osobe pápežovej. Delia sa na štyri triedy: skutočných tajných komorníkov, nadpočetných tajných komorníkov, čestných komorníkov vo fialovom rúchu a čestných komorníkov « mimo Ríma ».

I. **Skutoční tajní komorníci** (Camerieri segreti partecipanti, Cubicularii intimi seu secreti partecipientes) konajú striedavo službu v predsieni pápežského úradného bytu. Ich počet sa menil podľa ľubovôle pápežov. Dneská je ich deväť: 1. **Tajný almužník** (Elemosiniere Segreto, Elemosynarius Secretus), spravujúci Apoštolský almužnícky úrad (Elemosinaria Apostolica) a od neho závisiace pápežské dobročinné ústavy; 2. **Tajomník brév (krátkych listov) kniežatám** (Segretario dei Brevi ai Principi, Pro litteris in forma brevis ad Principes Secretarius), obstarávajúci pápežovu korešpondenciu s panovníkmi, kniežatami a inými význačnými osobami; 3. **Tajomník šifry** (Segretario di Cifra, Notarum arcanarum S. P. Secretarius vulgo Cifrarum Secretarius), majúci na starosti šifrovanú korešpondenciu Svätej Stolicy s jej diplomatickými zástupcami; 4. **Poddatovateľ** (Vicedatario di Sua Santità, Vicedatarius) Jeho Svätosti, pomáhajúci kardinálovi datovateľovi vo vykonávaní jeho funkcie; 5. **Tajomník latinských listov** (Segretario delle lettere latine, Litterarum latinarum Scriba seu Secretarius), obstarávajúci pápežovu latinskú korešpondenciu s biskupmi a inými cirkevnými hodnosťarmi; 6. **Čašník** (Coppiere, Pincerna), kedysi nalievajúci víno pápežovi pri obede a teraz nosiaci sviečku a palmu pri pápežských bohoslužbách; 7. **Posol** (Segretario d'ambasciata, Nuntius), nosiaci pápežove posolstvá panovníkom, keď prídu do Ríma; 8. **Šatník** (Vestiaro, Vestiarius), majúci na starosti pápežskú šatňu; 9. **Kostolník Jeho Svätosti** (Sacrista di S. S., Praefectus Sacrarum Apostolicarum), spravujúci Apoštolskú t. j. úradnú pápežsku kaplnku; tento je súčasne farárom vo vatikánskom Apoštolskom paláci a generálnym vikárom pápežovým pre Vatikánske Mesto. Je ním vždy titulný biskup alebo arcibiskup z rádu Augustiniánov.

II. **Nadpočetní tajní komorníci** (Camerieri segreti soprannumerarii, Cubicularii intimi seu secreti supra numerum) konajú tiež službu v pápežovej súkromnej predizbe, ale bezplatne.

III. **Cestní komorníci vo fialovom rúchu** (Ca-

merieri d'onore in abito paonazzo, Cubicularii honoris) môžu konať iba čestnú službu v Trónnej sieni pápežského úradného bytu a pri pápežských bohoslužbách. Názov dostali podľa rúcha fialovej farby.

IV. **Cestní komorníci «mimo Ríma»** (Camerieri d'onore « extra Urbem », Cubicularii honoris « extra Urbem ») môžu konať službu pri osobe pápežovej, iba keď sa zdržuje mimo Ríma. Dnes je to významenavie pre kňazov.

Pápežskí komorníci duchovní závisia služobne od Prednostu Tajnej komory a majú všetci titul Monsignore. Ich hodnosť prestáva smrťou pápežovou. - K pápežským tajným komorníkom počítajú sa

Pápežskí obradníci (Maestri delle cerimonie pontificie, Magistri Caeremoniarum Apostolicarum), ktorí dbajú o správne a dôstojné konanie úkonov pri verejných pápežských bohoslužbách, pri kardinálskych zasadnutiach zv. konzistóriami a pri pápežských uzavretých voľbách zv. conclave. Je ich osem a tvoria zvláštny sbor na čele s prefektom.

D) **Domáci preláti** (Prelati domestici, Antistites Urbani) nezastávajú na pápežskom dvore nijakú zvláštnu funkciu, ale sa iba honosia čestným titulom, ktorý dostali buď za svoje zásluhy alebo na základe svojho cirkevného úradu.

Domácich prelátov, tajných komorníkov nadpočetných a čestných komorníkov « mimo Ríma » sú celé stovky a nachodíme ich vo všetkých diecézach sveta. Ich menovanie je vyhradené pápežovi, po smrti ktorého ich hodnosť prestáva, ale nový pápež im ju obyčajne znovu udeľuje, ak o to požiadajú. Mená týchto hodnosťárov bývajú každoročne uverejnené v pápežskej ročníci « Annuario Pontificio » aj s dátom menovania, na ktoré sa pri otázkach prednosti berie vždy ohľad.

E) **Pápežskí kapláni** (Cappellani Pontifici, Cappellani Papae) prisluhujú pápežovi pri liturgických obradoch. V minulosti však zastávali aj funkciu súdnych poradcov pápežových a nazývali sa kaplanmi vysluhačmi t. j. vyšetrujúcimi sudcami (Cappellani auditores). Delia sa na štyri kategórie: tajných kaplánov, čestných tajných kaplánov, čestných kaplánov « mimo Ríma » a obyčajných kaplánov.

F) **Tajní klerici** (Chierici segreti, Clerici secreti) majú na starosti súkromnú kaplnku pápežovu. Sú obyčajne dvaja a majú tiež titul Monsignore.

G) **Apoštolský kazateľ** (Predicatore apostolico, Pontificiae Aulae orator, Concionator Palatii Apostolici) máva kážeň každú stredu v advente a každý piatok vo Veľkom pôste vo vatikánskom Apoštolskom paláci v prítomnosti Sv. Otca, (ktorý ho počúva zpoza výklenku zv. bussola), kardinálov, biskupov a prelátov Rímskej kúrie. Je ním od časov Benedikta XIV. (1743) vždy člen Kapucínskej rehole.

Z knihy Dr. Ignáca Zelenku « Svätá Stolica »

SV. FRANTIŠEK Z ASSISI

Rozpráva: A. COLOMBO

Preláskavý a mierny František chápal skôr jasného Boha pokoja než rozhnevaného Boha búrok.

Prorokovi Eliášovi mal sa zjaviť Boh. Zdržoval sa vo svojej jaskyni a vyčkával. Avšak namiesto zjavenia rozpútala sa víchrica. Stromy sa lámaly vo víre smršti. Myslel si, že je to znamenie nebies. I vyšiel. Ale Boha v búrke nevidel. Strhla sa divoká prietrž mračien. Ozývaly sa strašné hromy a blesky. Prorok opäť vyšiel, avšak Pána nebolo v hrome a blesku. Potom prišlo zemetrasenie. Zem vydávala oheň, skaly sa drobily a celé pohorie sa zachvievalo. I poďíval sa znovu von - avšak Boha nevidel. Konečne nastal kľud na zemi a ľahký vetrik zanesol k prorokovi vôňu polí. Pohľadel... a uzrel Pána. Nebeský Pán je láska sama.

František zavše videl svojich vlastných bratov po úprimnom obrátení, ako sa opäť stávajú bývalými ľuďmi, pretože neverili, že im môžu byť odpustené minulé hriechy. Preto im chcel dať zjavné svedectvo tohoto odpustenia, aby nikto, komu sa dostalo milosti, nevrátil sa a znovu neupadol do hriechu.

V lete r. 1216 odobral sa František z Porciunkuly do Perugia*. Vtedy sa tam totiž zdržoval nový pápež Honorius III., dobrý a svätý stavec, ktorý chudobným rozdal skoro všetko, čo mal. Na neho sa František obrátil s prosbou o túto milosť: « Najdobrotivejší Otče, pred časom opravil som kostol zasvätený Panne Márii. Teraz prosím Vašu Svätosť, aby vo výročný deň svätenia kostola ustanovila odpustok bez povinného milodaru ». V tých dobách totiž i malé odpustky nedostali sa ináč než za milodar, hoci celkom malý. « Na koľko rokov a pre koľko kostolov žiadaš tento odpustok? ».

« Dobrotivý Otče », odpovedal František, « nežiadam rokov, ale duší ».

« Čo tým chceš povedať? ».

« Dobrotivý Otče, chcel by som, ak to povolí Vaša Svätosť, aby všetci, čo prídu oblažení hriechami do tohoto kostola, keď sa vyspovedajú a dostanú rozhrešenie, obdržali odpustenie všetkých svojich hriechov, smrteľných i všedných a prepáčenie trestov časných i večných odo dňa narodenia až do chvíle, kedy vošli do tohoto chrámu ».

Bola to veľká milosť, o ktorú František žiadal. Preto pápež, hoci poznal jeho smýšľanie, váhal. « Rímska Stolica », vravel, « ešte nikdy neprepožičala takých odpustkov ».

« Otče », odpovedal František. « nežiadam ich od Vás ja, ale Ten, od ktorého prichádzam, náš Pán Ježiš Kristus ».

Pápež konečne povolil.

Kardináli prítomní rozhovoru až dosiaľ mlčali. « Avšak, Otče », hovorili, « keď povolíte taký

odpustok, uberiete na cene onomu pre krížovú vojnu ».

Nato pápež: « Odpustok bol už povolený. Nesmieme odvolávať to, čo sa stalo. Skôr môžeme ho obmedziť, aby sa vzťahoval iba na jediný deň v roku ».

Potom zavolať Františka, aby predstúpil. « Od dnešného dňa », riekol, « povoluujeme, aby ktokoľvek, kto príde s úprimnou ľútosťou a vstúpi do toho kostola, vyspovedá sa a obdrží rozhrešenie, bol zbavený všetkých trestov časných i večných. Chceme, aby tento odpustok platil stále, rok čo rok, počínajúc nešporami jedného a končiac nešporami druhého dňa ».

František žiariac radosťou chystal sa opustiť sieň.

« Bezstarostný », povedal mu pápež, « kam ideš, kam pospiechaš bez listín overujúcich túto milosť? ».

« Ak je tento odpustok dielom Boha », riekol František, « On už rozhlási svoje dielo ».

Lebo prišiel, aby dostal odpustok a nie jeho potvrdenie.

A za niekoľko dní, 2. augusta, bola slávnosť svätenia kostola Panny Márie Anjelskej, ku ktorej František vyhlásil ľudu povolený odpustok.

Pre seba však a svojich bratov František nežiadal nič a nechcel, aby sa mu dostalo nejakej výhody. V tom bol neoblomný. Jeho naj dôvernejší priatelia mu raz povedali: « Pozri sa, biskupi často nám nedovolia kázať a nechajú nás niekoľko dní nečinne čakať, než nám dajú konečne povolenie, aby sme smeli hlásať slovo Božie. Bolo by lepšie, keby si vymohol za tým účelom od pápeža výsadu. Bolo by to len pre dobro duší ».

« Pokorou a úctivosťou », odpovedal, « najprv chcem pohnúť prelátov. Sami nás budú prosieť, aby sme kázali a obracali ľud, keď uvidia, ako sme pokorní a úctiví... Co sa mňa týka, žiadam od Boha len tú jedinú výsadu, aby som bol plný ohľadu k ľuďom a obracal ich, ako káže naša regula, skôr príkladmi než kázaním ».

Jedného dňa odišiel František do Imoly. Ihneď ohlásil sa biskupovi a žiadal ho, aby mohol kázať. « Nepotrebujem nikoho, kto by mi musel pomáhať plniť môj úrad », odvetil biskup neutrlo. František za vzdialil s úklonou. Neuplynula ani hodina a znova sa dal ohlásiť biskupovi, ktorý sa ho opýtal: « Co ešte, brat, chceš odo mňa? » - « Monsignore »*, odpovedal František. « keď otec vyženie syna dverami, vracia sa oknom ». Biskup sa usmial a presvedčený jeho zbožnou neodbytnosťou, dal mu žiadané povolenie.

František chcel, aby sa tak dialo vždy: nemať práva k uplátňaniu svojej vôle, ale presadiť ju akosi slobodne mimochodom a získať si srdce láskou.

Preložil: Eugen Vesnin.

* čítaj: Perudže.

* čítaj: monsiňóre.

BALÍK Z AMERIKY

Paľo Tehliar je skromná utečenecká duša, akých sa dnes túla po svete na tisíce.

Chodí v ošúchaných zodratých šatách, ktoré si opravuje sám, tak isto aj topánky, nečasto sa strihá a holí a keď sa chýli ku koncu týždňa, poznali by ste ho vari aj podľa jeho košeľe. Lebo veď mydlo a práčky sú dnes všade drahé a platiť nie je z čoho.

Stravuje sa v táborovej menze pre utečencov. Trpezlivo čaká tu v niekoľko stočlennom rade a hryzie tu každý deň tú istú čiernu fazuľu na obed i na večeru. Lenže, Pán Boh zaplať i za toto! Lebo fazuľa i keď je čierna je zadarmo a bez nej, kto vie, kde by dnes už Paľo bol.

Cez dlhý čas dni Paľovho života plynuly jednotvárne. Nič mu nenarúšalo ich beh. Trápil sa ako všetci, a ako všetci i on čakal, veril a dúfal, že bude raz i lepšie.

Iba od istého času sa nápadne zmenil.

Je shovcrčivejší, požartuje, zasmieja sa, ba ponúkne i cigaretou, čo predtým bývalo iba zriedka.

— Cudná vec, — mysleli si tí, čo mu boli najbližšie a. veru, veľa vody prebehlo popod mostami, kým sa dozvedeli, čo sa za Paľovou zmeňnou skrýva.

Pomaly to išlo z neho, ale predsa. Raz, ako to už býva, že sdelená radosť je dvojnásobná radosť, v dobrej nálade sa priznal, že dostane balík. Ano, riadny balík, čo bude celý len jeho. A teda nijaké delenie na sto dielov ako bývalo doteraz, aby sa mu z neho ušlo práve iba za nechet. Tento bude celý len jeho. Ach, či to len bude...! Mal by tu vraj byť z jedného dňa na druhý.

Posiela mu ho neznámy krajan z Ameriky, adresu ktorého vybral z americko-slovenských novín. Pretože nemá v Amerike nikoho, ani rodinu ani známych, skúsil to vraj takto. Poprosil, požaloval sa, povedal pravdu a jeho viera, že sú na svete ešte dobrí ľudia, ako vidno, ho nesklamala. Balík, je už na ceste a mal by tu byť, čo nevidieť.

Jednako aj po tomto priznaní niektorí z jeho známych krútili nedôverčivo hlavami. Balík, balík. Pekná vec, užitočná, vzácna a cenná. No, nech je ako chce, je to predsa len málo na to, aby sa niekto tváril ako toľ Paľo, ako keby mal dostať šek prinajmenšom na tisíc dolárov. Veď nejaká tá konzerva, polievka, kúsok čokolády, syra a pod., to ešte nie je všetko. I keď veľa... Naješ sa, hej, nebudeš hladný. Ale dokedy? Iba za čas. A kde je ostatné, za čo treba platiť? Prejde niekoľko dní, a budeš biediť zase ako predtým. Peniaze sú vždy len peniazmi, za ktoré môžeš mať všetko, — povrávali si a boli presvedčení, že Paľo tentoraz preháňa ako azda málokedy.

No ako ubúdalo dní, prišlo sa pomaly i na to, že Paľo nepreháňal, ale že ku tomu ako sa tváril mal naozajstnú príčinu.

Lebo huncút, figliar, nie konzervy, čokoláda, alebo syr mu maly pomôcť. Kdežeby! Natoľko nebol ani on vrecom udretý.

Pomôcť mu malo niečo iné. Niečo o čom najmä v poslednom čase nebolo radno rozprávať veľmi hlasito.

Tajomstvo, sladké a vzácne v Paľovom balíku — dnes to už môžeme prezradiť — boly americké cigarety.

Tieto sa v tom čase daly totiž veľmi výhodne speňažiť. Mohol si za ne utŕžiť pekný groš a mohol si si tak prilepšiť. Kúpiť niečo do žalúdka a odohnať tak skorbut, čo už poniektorým kýval zubami. Mohol si si dať opraviť šaty, topánky, vyprať bielizeň, kúpiť známku, noviny, ostriať sa a pod. A kto si toto všetko mohol aspoň z času na čas dovoliť, bol šťastným človekom. Paľo, kedykoľvek myslel na svoj balík, mal práve toto pre očami.

Povrávalo sa síce kde tu, že v poslednom čase vyšlo akési nariadenie podľa ktorého sa cigarety z Ameriky viac posielat' nesmia. Hovorilo sa tiež, že z Ameriky príšle balíky kedy-tedy otvárajú a za nájdené cigarety, že musí príjemca zaplatiť vysoké clo. Bezmála také, aká je hodnota cigariet.

Hej, takéto reči sa povrávaly. Ale zato, že by sa niekomu bolo naozaj niečo podobného prihodilo o tom nebolo počuť. Ani svedkov na to nebolo. Preto Paľo na podobné chýry veľa nedal. Božemôj, čo sa teraz všeličo porozpráva a neni z toho nakoniec nič. Skoda by bolo myslieť na klebety a kaziť si náladu.

A potom, veď jeho balík bude celkom obyčajný, ako tisíce iných, čo prichádzajú každý deň bez najmenej nehody. A keby aj na tom čosi bolo, prečo by sa to práve jemu muselo prihodiť? Niet teda nijakej príčiny na to, aby si kazil dobrou vôľu. Nie veru. Nedbal o nič. Čo viac, ako ubúdalo dní, horiaci od nedočkavosti nielenže rozprával o svojom balíku všade a pred každým, ale sa už netajil ani tým, čo všetko v ňom bude.

Kto by bol nazrel do jeho duše, bol by videl, že sa naň teší ako dieťa. Pozeral často do kalendára, hneval sa na lodné štrajky a nikedy mu ešte neubiehal čas tak pomaly, ako teraz.

Doma vo svojej izbe s ceruzkou v ruku ráta-val, čo mal už sto razy vyrátané. Koľko zaň ntrži, čo všetko si bude môcť kúpiť a ako si zadeli peniaze, aby mu vydržaly čo najdlhšie.

Svoj balík videl všade. V prístave ako ho prehadzujú z miesta na miesto, s kopy na kopy a bolelo ho, že s ním tak grobiánsky zachádzajú. — Veď mu ublížia, ľudia bezcitní. Keby ich na to mohol aspoň upozorniť.

Videl ho na mori na lodi a zpomedzi tisícich, čo boly v nej až po samú povalu, hneď si našiel svoj.

— Tamto hľa, v kútiku je, až na samom dne. Pozerá na mňa, usmieva sa mi vignetkou, čo je na nej moje meno, moja adresa.

— Tu som Paľko, tu, — prihováral sa mu. — Dobré mi je, neboj sa o mňa. Celý som a zdravý. Prídem, prídem, len ešte za málo počkaj. Nasýtím ťa i zohrejem. — A Paľovi skrútenému pod

dekou s privretými víčkami sa v takýchto chvíľach zdalo, že i on patrí jemu a že kus vlastného srdca bije mu tam na dne neznámej lodi na širokom oceáne.

— — —

Cas sa vliekol pomaly a jednotvárne ako nekonečný had. Deň za dňom, týždeň za týždňom a o balíku ešte stále nebolo ani slychu ani chýry. Do Paľovej duše sa vkrádaly pochybnosti. Jeho nádeje bledly stále viac a viac.

— Stratil sa nehodaj, stratil. — opakoval trpkou sebe i tým, čo sa s nimi stretával najviac vari preto, aby ho posmelili a dodali mu odvahy.

No jednako dočkal sa. V jeden deň, keď sa bol vzdal už i poslednej nádeje, domovníčka mu podala kúsok zelenkastého papiera — sprievodku.

Vytrhol jej ju z ruky, ani sa nepodľakoval a hnal sa s ňou ako bez duše do svojej izby. Keď zatvoril za sebou dvere, pritisol si ju na prsia a niekoľko razy si zhlboka vydýchol. Letmo sa na ňu pozrel, prešiel hore dolu po izbe i do obloka nazrel a znova sa ku nej vrátil. Keď sa konečne ako tak utíšil, dal sa ju prezerat dôkladnejšie.

Na sprievodke, okrem tlačeneho textu, bola podlhovastá pečiatka s nápisom: B a l í k o v á p o š t a. Za týmito dvoma slovami bola pomlčka a za ňou ešte jedno slovo. Toto však bolo natoľko rozotreté, že sa dalo len s námahou prečítať. Ale aj keď ho potom ako tak prešlabikoval, zistil, že mu nerozumie.

— Co tam po jednom slove, — pomyslel si a ani do slovníka sa mu ňom nechcelo nazrieť. Všetko to najhlavnejšie rozumel: Balíková pošta.

— Co tu treba viac vedieť? — povedal si a čítal ďalej: Váš balík sa nachodí na našom úrade, kde si ho môžete vyzdvihnúť každý deň predpoludním od ôsmej do dvanástej hodiny. Prineste si so sebou preukaz totožnosti a túto sprievodku. Ak nevyzdvihnete balík do troch mesiacov, odovzdá sa Červenému krížu.

— Nuž, teda, všetko je v najlepšom poriadku, — povedal si spokojne a čítal ďalej, čo treba urobiť v takom prípade, keď si príjemca nemôže prevziať zásielku osobne.

No, toto sa ho najmenej týkalo. Túto povinnosť si vykoná vďaka sám. Načakal sa na ňu práve dosť. Len škoda, že je už neskoro. Dnes by na pošte nič nevykonal. Musí čakať do zajtra. No, hlavná vec, že je už tu. Keď vydržal doteraz, jeden deň už ľahko vyčká. Spokojný a v dobrej nálade začal rozmýšľať nad tým, ako strávi zvyšok dnešného šťastlivého dňa.

Nezaškodilo by vari sadnúť hneď ku stolu a napísať šľachtnému krajanovi v Amerike. Podľakovať sa mu a oznámiť, že balík konečne šťastlivo došiel. Veď sa ho ten už dva razy naň dopytoval.

Urobil teda tak. Sadol ku stolu a napísal list plný horúcej vďaky a radosti.

Potom si povedal, že spojí užitočné s príjemným a pôjde si ešte dnes obzrieť miesto, odkiaľ si zajtra poniesie svoj balík. Nezaškodí, keď sa poinformuje, aby sa zajtra nepotíkal zbytočne z

miesta na miesto. Co môže, vykoná ešte dnes. Zajtra pôjde už akoby na hotové.

Pri tejto príležitosti sa chcel teraz pozrieť aj na ulice a na cesty, kade ho poniesie. A hlavne na výklady s ich pestrým bohatstvom. Potešíť sa s tým, čo je v nich, lebo dnes je posledný raz, čo sa na to všetko bude pozerat iba cez hrubé sklá. Zajtra, zajtra to bude všetko vyložené už i pre neho. V ružových predstávach o budúcnosti sa mu vybavil pred očami obraz útulnej reštaurácie so snehobielymi obrusmi a ukláňajúcimi sa čašníkmi s jedálnym lístkom, na ktorom nielo ani stopy po čiernej fazule. Hej, od zajtra i keď nie vždy, ale aspoň kedytedy, tak to bude bývať. Okrem toho, pravda, si bude aj inak priliepať...

Pohrúžený do myšlienok ani sa nenazdal a už bol aj na mieste. V povznesenej nálade zastal pred vysokou budovou, za múrami ktorej opatrovali jeho balík.

Keď si ju bol poobzeral po dĺžke i po šírke, vošiel dnu. Čítil sa bezmála ako medzi svojimi. Vari zato, lebo tu nebol sám. Poprechádzal sa po chodbe, nazrel kde tu do dvier, čítal nápisy na nich a až potom, keď ho zunovalo sa dal do reči. Popýtal sa na to i na ono a vďaka mu ukázali i poradili. Len jedna chyba je vraj, že je neskoro. Musí prísť zajtra predpoludním, — vysvetlovali mu ochotne.

— Viem to, ľudkovia moji, viem, — myslel si Paľo dobromyseľne a šibalsky sa pritom usmieval popod fúzy.

— — —

Na druhý deň bol u mieste už zavčasu. Musel ešte chvíľu čakať, kým otvorila.

Keď otvorili pozrel ešte raz na nápis nad dverami a vkročil do vysokej štvorhrannej miestnosti. Na prvý pohľad vyzeralo v nej všetko ako v nejakom sklade. Podobala sa skôr skladu než úradu. Zo strán do uhla stály dva dlhé stoly podobné pultom v obchodoch. Blízko nich v prostriedku stál menší stolík s váhou. Propri stenách stály dookola vysoké police a v nich bolo napchatých plno balíkov. Tak isto na zemi ich boly celé kopy.

V miestnosti bolo päť ľudí. Traja úradníci, jeden zriadenec a pri obloku opretý o stenu stál policajt, ktorý niečo rozprával. Asi nejaký žart, lebo len čo dokončil, dali sa všetci do smiechu.

Keď sa utíšili, jeden z nich, človek chudej tvári pristúpil ku Paľovi, vzal od neho sprievodku a dal sa ju prezerat. Medzitým upozornil Paľu, aby si len nechal klobúk na hlave, lebo vraj je chladno.

— Akí zlatí ľudia! — pomyslel si Paľo a odpúšťal mu v duchu zato, lebo ho nechali chvíľu čakať.

Človek chudej tvári poodišiel potom so sprievodkou ku jednej z polic a chvíľu ju prezeral. Potom vytiahol z nej pružným pohybom pekný podlhovastý balík zašitý do bieleho plátna. Paľovi pri pohľade naň div srdce z hrudi nevyskočilo.

Zriadenec položil balík na stôl s váhou, stojací blízko úradníkov a zavolať bližšie aj Paľa, ako keby mu chcel niečo ukázať.

Potom za všeobecného ticha, bez toho, že by niečo povedal, chudý človek si rozopnul kabát a z vrečka vesty vytiahol akýsi malý predmet. A iba v poslednej chvíli Paľa zbadal, že je to žiletka a len, len, že mu stačil zachytiť ruku, aby ňou nezarezal do balíka.

Na Paľovo zdesenie prečo to chce robiť, po chvíli sa ozvali tamtí od dlhého stola a dali sa mu vysvetlovať, že je to prirodzené a zrejmé. Všetky balíky, ktoré sa dostanú sem, sa musia otvoriť a prezrieť. Taký je vraj predpis, zákon. A ako tak rozprávali, medzitým čo mu vysvetlovali a čo ho presviedčali, sôpár razy sa mu obtrelo o uši ono neznáme rozotreté slovo na sprievodke, čo ho natoľko podceňoval, že sa mu po ňom ani do slovníka nechcelo nazrieť.

Iba teraz si začínal uvedomovať jeho smysel a význam. Iba teraz mu s hrôzou začínal rozumieť a jeho predstavy a sny o budúcnosti sa v ňom začaly bolestne rúcať. Iba teraz prichádzal na to, že je na colnici a vedel všetko. Najmä to, že tí, čo vstúpia raz do tejto miestnosti, musia zanechať všetky nádeje vonku, za dverami.

A keď toto platilo pre všetkých, pre Paľa tento zákon platil dvojnásobne. Lebo patrili ku tým, čo nemali nikoho a nič. Boli bez povinností, ale i bez práv a v tom čase i bez ochrany. Bol tu lákom so sodratým kabátom a špinavou košelou, vydedencom, čo ho všade obchádzali a trpeli iba z milosti. Nemal nikoho a nič, bol horší od žobráka. Ktože by sa nad takýmto skade noha skade ruka pozastavoval, robil si výčitky a bral ohľady? — Máme dosť starostí s našimi ľuďmi. Keby nám tu radšej nezavadzali, — zdalo sa mu čítať v očiach mnohých.

Keď si teraz Paľa toto všetko uvedomil, preberal sa ako z mrákot. Cítil, že slábnie, že sa mu krv stráca zo žíl a že duša, tá čo pred chvíľou ešte poletovala vysoko vysoko a chcela objasniť celý svet, srazená je v ňom až kdesi na dne jeho života ako poranený vtáčik.

Jednako hránil si ho ako život. Nepripustil, aby sa ho čo len dotkli. Nie, nie! Balík je jeho, jemu patrí, nik nemá právo naň siahať. Chce ho taký, ako je, nedá si ho otvoriť.

Nakoniec, keď nebolo iného východiska a inej pomoci, dal sa prosiť, hoci vedel, že mu to veľa nepomôže. Povedal, že mu ho posielala neznámy krajan zo Spojených štátov, ktorý sa sľutoval nad jeho biedou a ktorého adresu vybral z novin. Nezapiera. Sú v ňom aj cigarety, ale nevie koľko. — Podívajete sa však, čo fajčím, — skúšal to i takto a z vrečka kde kedysi tykaly pekné hodinky vytiahol za hrst' začmudených oharkov.

Málo naplat. Pavúci zahniezdení v sieti paragrafov a zákonov, čo sedeli za dlhým stolom a striehli chladnokrvne na obeť podobné Paľovi, boli navyknutí na podobné výjavy.

— Je nám ľuto, ale nedá sa nič robiť. Balík musíme otvoriť, — povedal jeden z nich.

A keď potom po márných pokusoch chudý

človek znova pristúpil ku stolíku s váhou a keď pod ostrím jeho žiletky šuštal papier a pukaly špagáty, Paľa odvrátil hlavu, aby to všetko nevidel. Lebo on ho chcel otvárať. Meziace o tom sníval. Toto on chcel robiť. A nie takto bezohľadne, hubo... Každý uzlík by bol starostlivo rozväzoval, s každým by sa bol porozprával, potešil.

Iba vtedy sa obzrel, keď chudá ruka kládla na stol podlhovašté paklíky s nápisom: Chesterfield, Lucky Strike, Camel, Morris. A tak ako sa predtým tešil, tak sa teraz pozeral na všetko tupo, bez záujmu, ako bez života.

Keď bolo na stolíku všetko, jeden zo sediacich vzal ceruzku a začal na papieri čosi rátať. Potom sa obrátil ku Paľovi a povedal:

— Za toto všetko by ste mali zaplatiť päť tisíc. Urobíme to však na štryri. Nad jednou zažmuríme oči, hoci... Tú vám odpustíme. Ak prinesiete zajtra peniaze, cigarety budú vaše. Ak nie, musia ostať tu.

— Jednu vám odpustíme, — znelo Paľovi v ušiach. — Pekne od vás, — pomyslel si. Lenže i tak... Kde soženie štyri tisícky? Kde ich nájde, kto mu ich podaruje? A keby ich aj mal, keby si ich mohol vypožičať, ani vtedy by mu nepomohly. Lebo za tie peniaze si mohol kúpiť bezmála tie isté cigarety na čiernom trhu. Rozdiel v cene bol veľmi malý. A on chcel tržiť, chcel, aby bolo všetko jeho.

Tváril sa preto, ako keby ani nebol počul.

Pezrel iba ešte raz namalý stolík, prešiel zrakom po všetkom, čo na ňom ležalo a ako tomu, čo sa lúči so životom, prebehlo mu pred očami všetko o čom sníval a čo teraz stratil. Prišlo mu na um, že už od niekoľkých týždňov hladuje a žije na dlžobu v nádeji, že zaplatí všetko z balíka. Spomenul si i na to, čo stratil a čo musel zanechať doma. Pomyslel na stratenú vlasť, na rodinu, bratov a sestry, na známych a priateľov, na ustarostnenú matku, čo naň vo dne v noci myslí, a s nimi ako v kaleidoskope sa mu vybalil pred očami rodný kraj s jeho nenahraditeľným kúzlom, v ktorom vyrástol a v ktorom strávil najkrajšie roky svojho života. Toto všetko, mu teraz v okamihu prebehlo pred očami a sovrelo hrdlo, šta by ho chcelo zadusiť.

Chcel ešte niečo povedať, chcel kričať, brániť sa zo všetkých síl. No akokoľvek chcel, ani slovíčka mu nevyšlo z úst. Iba sedel s ovisnutou hlavou ako prikovaný, hľadieť tupo nepríčetne do zeme a s námahou prehítal guľu, čo mu navrela v hrdle ako balvan a čo mu nedala dýchať. A v zápase s ňou sa darmo premáhal. Darmo si nahováral, že je chlap a že sa to nepatrí. Slzy sa mu nahrnuly do očí, tlačily sa neúprosne von, jedna za druhou a ako ubúdalo času, stále viac sa mu ich vpíjalo do jeho zodratého kabáta. Sedel tak hodnú chvíľu, až dotiaľ, kým sa v ňom ako kus mrazivého ľadu neroztopila všetka horkosť, čo sa mu nahromadila v duši odvtedy, ako odišiel... Iba potom vstal a pomalým krokom sa pobral von. Až za mesto, aby nevidel to, na čo sa tešil, a čo malo byť odo dneška i jeho.

Július Stefkovič

Z chystanej zbierky « Rozprávky z exilu ».

na vavrínoch minulosti!

Velkonočný odkaz Sv. Otca pápeža Pia XII.
veriacim Ríma a celého sveta.

Na Veľkú noc Sv. Otec pápež Pius XII. udelil s balkónu Svätopeterskej baziliky tradičné apoštolské požehnanie « Urbi et Orbi » (mestu Rímu a svetu) spojené s plnomocnými odpustakmi. Pri tejto príležitosti povedal k 400 tisícovému zástupu veriacich krátky prejav, ktorý sa potom vysielal vatikánskym rozhlasom do celého sveta.

Sv. Otec vyslovil želanie, aby hlas veľkonočných zvonov priniesol veriacim nielen radosť, mier a bratskú lásku, ale aby bol pre nich tiež vážnym upozornením na nebezpečenstvo, ktoré dnes hrozí svetu a ktoré sa prejavuje v únave spravodlivých. Je totiž obava, že tí, čo chcú byť oduševnenými nositeľmi života, podľahnú pod ťarchou opakujúcich sa ťažkostí. Preto treba odhodiť akúkoľvek malátnosť a prinavrátiť sa k zaužívaným čnostiam. Príkladom má byť vzkriesený Spasiteľ, ktorý navždy zvíťazil nad smrťou.

Sv. Otec vyzval veriacich, aby neodpočívajú nečinne na vavrínoch minulosti, aby sa nezastavovali v úteche nad vyoranou brázdou, ale aby doterajšie výdobytky upevňovali a nadväzovali ich na nové.

Potom sa obrátil ku kňazom a laikom, čo v blízkych a ďalekých končinách trpia pre Krista bez toho, že by sa ešte rysovaly na obzore náznaky zmeny, a odporúčal im, aby dôverovali v Toho, čo otvoril v jeden deň cestu národu, ktorý chce vyslobodiť.

V závere svojho prejavu Sv. Otec vyzval tých, čo sa úprimne zasadujú za záchranu mieru, aby ich neodradili prekážky a ťažkosti, ale aby ich povzbudzovalo dobro ich podnikania v ktorom nech im pomáha samotné knieža pokoja: Ježiš Kristus.

Oslavy 14. marca v Ríme. Tohoročné oslavy 14. marca v Ríme, usporiadané Ústrednou Katolíckou kanceláriou, vyznely spôsobom naozaj dojímavým. Započaly sa sv. omšou, ktorú celebrowal v krypte Svätopeterskej baziliky, nad hrobom sv. Petra Apoštola, riaditeľ UKK Rev. Dr. Anton Botek. Za organového doprovodu Rev. Pokorného, na tomto nanaajvyš posvätnom a vzácnom mieste pre každého kresťana, sa po prvý raz pri tejto príležitosti ozývaly slovenské nábožné piesne. Popri iných, velebne sa tu rozliehala pieseň, ktoru bezbožní komunisti na Slovensku dali na index: « O Mária bolestivá naša ochrana, slovenský náš národ volá, pros za nás Boha »... — Príležitostný prejav, v ktorom zhodnotil význam 14. marca, predniesol zápalistými slovami Rev. Spišský. Strnásty marec 1939 — povedal rečník — je symbolom túžob slovenskeho národa. Je zvýraznením náboženského, politického, kultúrneho a hospodárskeho rozmachu, akého pred tým na Slovensku nebolo nikdy. Slovensko cez šesť rokov samostatného života bolo ostrovom pokoja a blahobytu; podľa niektorých, bolo priam predsieňou raja. — V ďalšom rečník vyzval prítomných, aby sa pomodlili nielen za návrat stratenej slobody a za uskutočnenie Bohom nám daného práva na samostat-

Veľkopôstna procesia Kajúcih bratov v Ríme.

V úzadí sa týčia zrúcaniny cisárskych palácov na Palatíne, na ktorom pred 2706 rokmi bol založený Rím.

nosť ako aj za umučených, prenasledovaných a trpiacich vo väzeniach, ale i za ich prenasledovateľov, lebo i títo, nakoľko budú chcieť, sú podľa vôle božej dedičmi neba. — Po sv. omši sa prítomní odobrali do miestnosti rímskej Pax Romany, kde si vy počuli posledný prejav prezidenta-martyra Msgr. Dr. Jozefa Tisu z gramofonovej platne, zaregistrovaný v rakúskom Kremsmünstri pred tým ešte, než ho komunistickí pochopovia odviekli v putách pod šibenicu. Potom nasledovalo skromné pohostenie pri ktorom sa ujal slova Rev. Dr. A. Botek — Sv. omša, ktorú som slúžil — povedal medzi iným — bola obetovaná za umučeného prezidenta Msgr. Dr. Jozefa Tisu a za všetkých, ktorí položili svoj život za slovenský národ, ako aj za posilnenie trpiaceho národa doma a za sjednotenie roztratených bratov a sestier vo svete. — Prejav predsedu UKK odmenili prítomní dlhotrvajúcim a nadšeným potleskom. Slavnosť za zakončila zaspieváním národných piesní.

Sachovnica bez kráľa. Dňa 5. marca t. r. zomrel predseda Rady ministrov SSSR generalissimus J. V. Stalin. V jeho osobe odišiel z javiska dejín človek, ktorého právom pripodobňovali k zlovestnému Ožingischánovi. Stalinovo vládnutie v podstate nebolo nič inšie, ako nepretržitý a bezohľadný boj o moc a nadvládu. Spomeňme si len na

Z galerie našich predplatiteľov Pani Mária Lacko z Chicaga, Ill. (USA) so svojimi dcérami Rútou a Magdalenou.

V RÍŠI INKOV DNES

Dojmy z cesty po Peru.

Hry na lodi

Neskoro večer sa pohla naša loď na ďalšiu cestu. V tej chvíli, keď som zhasínal svetlo v našej kabíne okolo 10. hodiny, boli sme na mori. Príliv zúrivo tľkol do lodných bokov. Vlny zvýšene šumely, syčaly, špliechaly a divoko hučaly.

Na druhý deň, keď sme so Smídóm nastúpili k rannej polhodinke, prikradnul sa k nám ešte aj Studney, ale až do 10. hodiny, sme boli na palube celej lodi len my traja. Ostatní hostia tuho zaspali a len pred obedom sa začaly ukazovať namaľované tváričky, ešte pokradomky zívajúce.

Riaditeľstvo lode, v snahe povzniesť náladu popoludní usporiadalo vodné hry: « Aquacadas ». Riaditeľ túry Jim, akýsi Paľček kráľa Juraja, mal na starosti zábavy a výlety cestujúcich, aby tí, čo sa raz podujali na ďalekú cestu, bez toho, že by sa medzitým niekde vylodili a zdržali sa dlhší čas — aspoň na lodi a v prístavoch zažili niečo zaujímavého. Napokon je to aj lodná tradícia, v mene ktorej sa bojuje proti monotónnosti cesty, ktorá po týždňoch dostáva príchut' čohosi nepríjemného.

Starší manželský pár, ktorého dôveru sme si získali, rozprával nám o príčinách svojej cesty.

— Keby sme prenajali v Chicagu byt, mesačne by sme zaň platili 600 dolárov. Ba niekedy ani nestačia. Ak peniaze necháme ležať v banke donášajú nám úroky. Môžeme si dovoliť výdavky aj do tisícky, bez toho že by sa nám miňal hotový kapitál. Táto cesta, ako « touring » nás dvoch výletujúcich, v prvej triede výjde na 680 dolárov. Prirátajme ku tomu ešte « vreckové » a činí to všetko 750 dolárov. Za 150 dolárov sa pozreme obidvaja do Južnej Ameriky a môžeme tam žiť blažene. Nepotrebujeme viesť domácnosť a nemáme ani nijakých starostí. Z jednej cesty sa vrátíme a hneď sa poberáme na druhú. Boli sme už v Južnej Afrike, v Holandskej Indii, v Austrálii, v Buenos Aires, v Brazílii, na Jamajke, v Norsku.

— Je to koniec koncov lacnejšie a príjemnejšie cestovať, ako sedieť stále len doma. Nateraz sa chystáme ísť do Číny, Nového Zelandu po tom, čo sme boli na Hawajských a na Bahamských ostrovoch.

Táto rodina mala odrástlé deti. Dečry povydávané, synov pozenených. Cesta značila pre ňu omladenie. Keď sa vrátia z cesty, ponavštevujú deti. Pri každej rodine zostanú mesiac, ba aj viac. Tak sa im príjemne mína čas.

— Ako si to len tá rodina vedela ideálne zariadiť. Otecko, to musíš uznať — zdôrazňovala moja žena.

— Azda by sa aj Tebe páčilo niečo podobného?

— Pristala by som na to raz, až zostárneme. Prečo nie?

— Ja by som necestoval len na verímboha, tak nič pre nič, pre kratochvíľu.

— Nepochybujem o tom. Ostatne, Ty máš hľbu dôvodov cestovať. Ty nie si ako oni, starí penzisti. Načože my máme po svete toľké podniky?

— Aha! Ty už máš zas príklad z tých starých — počudoval som sa, ako rýchlo sa moja žena vžíva do nových životných situácií, po prvej podstatnej zmene, ktorú pociťovala bolestnejšie, ako ja. Ženy sú predsa oveľa hlbšie spriaznené s domovom s prírodou, s ľuďmi, so sociálnymi a spoločenskými pomermi než my.

— Zbožňujem more, mám smysle pre nové kraje, pociťujem živelnú radosť z nových krajov...

— Ale, anjel môj drahý, veď Ty nevieš ani plávať!

— Vidiš, otko a predsa poznám kúzlo vody, závratnú omamnosť vln a farby, ktorými extocky hrajú prístavy. Myslíš azda, že by som bola smelšia?

— Možno, ale staviam sa proti tomu, aby ste ma povážovali za bojazlivú. Bojím sa o Vás; raz je to strach manželky, inokedy strach matky a niekedy tieto dva pocity sa slučujú v mojom srdci v jeden. Ostatne, išla som vždy všade, kde to bolo potrebné. Koľko je tých žien, o to, ktoré tak bez poznámky cestujú okolo sveta, ako ja s tebou?

Cítil som sa tak, ako keď dostane školák pätku z predmetu, ktorý sa nenaučil, ale bol som vždy prístupný argumentom. Moja drahá polovička mi zavše povie nepríjemné pravdy, ktoré dlho skrýva v sebe, lebo ma nechce poraniť. Vie dokonale, že jej bolesť je aj moja. Konečne naše vzajomné porozumenie rokmi rastie a sa prehĺbuje.

Sli sme sa pozrieť na tú vodnú hru, závodenie, ktoré bolo napínavé, poučné a svedčilo o tom, ako sa ľudia naučili žiť pod vodou.

Do bazénu hodili zakaždým 30 porcelánových, malých tanierikov. Išlo o to, že kto koľko tanierikov naraz vynesie z vody von. Prvý pretekár vynesol štyri. Zatlieskali mu. Druhý bol o niečo lepší, lebo vynesol šesť tanierikov. Opäť sa vrátil do vody ten, čo začal a vynesol sedem. Tretí vynesol deväť; ďalší po ňom jedenásť. Prvý hráč zase sa ponoril pod vodu, ale vynesol iba päť tanierikov.

Nadišla druhá, kritickejšia fáza pretekania. Ktorýsi plavčík vynesol 15 tanierikov. Ostatní traja po ňom sa vynorili nad vodu, ale bez výsledku. Nejaký inžinier, ktorý cestoval do Chile vynesol 17 tanierikov; druhý po ňom 18. Tretí neobstál, lebo nevydržal. Museli ho vytiahnuť z vody von. Prvý tohto turnusu vynesol až 22 tanierikov, ale bol nadmieru slabý a nemohol ich vyložiť. Doniesol iba polovicu, nadýchal sa čerstvého vzduchu a zabehnul pre zbytok, ktorý mal uložený niekde v strede. Prvý turnus sa zdal byť akýsi umelý, ale tento druhý bol spontánnejší.

Spomenutý inžinier sa stavil, že on vynesie naraz 30 tanierikov za prémii tridsiatich dolárov. Dohadzovačov pribúdalo a o päť minút bolo sto dolárov, určených pre toho, kto ozaj vynesie 30 tanierikov. Závodenie dostalo ráz senzačnosti a rivalitného nepokoja. Prihlásilo sa sedem kandidátov. Traja vypadli na prvý raz, keďže vynesli iba so 20 tanierikov. Ostatní štyria sa pokúšali znovu. Po polhodinovom súťažení báňský inžinier sa vzdal. Nemohol po dva razy vytiahnuť viac než 25 tanierikov a keď vzal viac nemohol dokončiť štart.

Ani ďalší dvaja nepochodili. Nedostali sa nad súčet 24 - 26 tanierikov. Nato plavčík skočil do vody, pohybujúc sa šťa ryba sem a tam, vyložil na okraj bazénu so 16 tanierikov bez toho, že by bol hlavu vystrčil z vody. Potom zašiel pre zbytok, aby mohol ľahko doplniť tridsiatku.

V obecensťve sa strhnul búrlivý potlesk, ale milého plavčíka museli nechať odpočinúť, kým sa ako - tak posbieral.

V banku bolo asi 120 dolárov, ktoré dostal za skvelý, vyčerpávajúci a nevšedný výkon.

K predstave tohto bazénu sa viaže niekoľko našich veselých príhod.

Istý mladík, vždy elegantný a nápadne dbajúci o svoj šat a vystupovanie, mládenec, ktorý dvoril naším dievčencom, ktoré ho prezývali « Congamanom », keďže vedel tancovať iba « congo », zastavil sa pred večerou vyobliekaný a fešácky ulízaný v bielych šatoch na okraji bazénu a ostentatívne si pripaloval cigaretu.

Bolo mierne vlnobitie a on, čo chcel byť nápadný, zavše stihol vyhnúť vode, ktorá nepravideľne vystrekovala do výšky.

Naraz, keď sa loď prudko pohla a mládenec bol zrúkom pripútaný k postave šumnej devy, prechádzajúcej po palube, vyšplechla vlna z bazénu a zakryla celkom šuhaja, ktorý sa zmenil vo vodníka.

Zmocnil sa nás prudký smiech a mládenec, ktorý šiel večerať v bielych šatoch, na ktorých boli znaky rozhnevaného mora, červeňal sa pred nami ešte niekoľko dní po tomto ponaučení mora, ktoré nedávalo « placet » nedisciplinovanému zraku, prípadne aj nečistým myšlienkam.

Ján A. Baťa.

Rev. Pavel J. Lisický

farár osady sv. Michala Archanjela v Lansforde, Pa (USA) oslávil v nedeľu 22. marca zlaté jubileum svojho kňazstva. Slávnostným rečníkom pri tejto príležitosti bol jeho priateľ Rev. Imrich A. Kuharič z Catasauqua Pa, ktorý zhodnotil dielo Rev. Lisického ako kňaza, rodofuba a mecena slovenských podujatí. Rev. P. J. Lisickému k vzácnemu jubileu srdečne blahoželáme a prajeme mu veľa božieho požehnaní.

neustávajúce procesy a deportácie jeho politických odporcov, na koncentračné a pracovné tábory v ktorých len v samotnom Rusku hynie okolo 15 miliónov ľudí. Spomeňme na milióny hladom zomrelých Ukrajincov v roku 1933, zatiaľ čo sa zo Sovietskeho sväzu vyvážalo v tom istom čase obilie do cudziny. Stalin v bezohľadnej brutálnosti a bezcitnosti, s akou ničil svojich osobných i politických odporcov, nemá v dejinách páru. Predstihol Džingischána i Ivana Hrozného a v ohľade prenasledovania náboženstva Nerona i Diokleciána. Len takto si možno vysvetliť, že sa jeho moc a vládnutie udržali až podnes. Jeho pánstvo stálo na potokoch slz, krvi a utrpenia. Vákuum, ktoré nastalo teraz po jeho smrti, bude mať preto pravdepodobne ďalekosiahle dôsledky. Zo šachovnice zápolenia medzi Východom a Západom zmizla figura prvoradej dôležitosti, ktorú v Moskve na nijaký pád nebudú v stave nahradit' rovnocennou. S primeraným záujmom sa kvitovala vo svetovej verejnosti tiež smrť

Pán Ján Hurný

podpredseda IKSJ pre Kanadu, reční počas posviacky slovenského kostola vo Winnipegu. Vpravo od neho (píšuci) je br. Ján Karaba. Za rečníkom (s odvrátenou tvárou) je miestny duchovný dp. Ján Rekem a za ním dp. M. Shuba, hl. duchovný IKSJ pre Kanadu.

prezidenta CSR Klementa Gottwalda, avšak možno povedať, že tento záujem sa sústredil najmä na dohady a pochybnosti o tom, či zomrel prirodzenou smrťou a či sa nestal azda tiež obeťou nejakého « pomýleného » lekárskeho receptu, ako to bolo v prípade Zdanova a iných. — Pomer Slovákov doma i zahraničiami k obojm zosnulým komunistickým diktátorom je až veľmi dobre známy, než aby sa bolo treba s ním obzvlášť zapodievať. Svedčia o tom desiatky popravených, tisícky deportovaných a uväznených v žalároch a v koncentračných táboroch, zničená sloboda politická, náboženská, kultúrna i hospodárska.

SLOVENSKÉ KNIHY Z RÍMA

Svätý rok	\$ 1.00
Vatikán	\$ 1.00
Sv. František z Assisi	\$ 1.00
Pápež, Cirkev a Rím	\$ 1.00
Svätá Stolica	\$ 1.00

Dostať na adrese:

« RIM »

Casella Postale 9100

Roma (Italia)

KNIHY A ČASOPISY

DR JOZEF TISO O SEBE. Do tlače prichystal a komentoval Dr. Jozef Paučo. Nákladom a tlačou Slovenského Katolíckeho Sokola, 205 Madison St., Passaic, N. J. (USA). Strán 355. Cena: \$ 1.50.

Táto na kriedovom papieri vydaná kniha prináša obhajobnú reč Dr. Jozefa Tisu, povedanú pred takzv. Národným súdom v Bratislave. Je to politická sved' v ktorej tento vynikajúci štátnik európskeho formátu predstavuje svoju činnosť od prvých fáz až do posledného obdobia svojej veľavýznamnej etapy. Dr. Jozef Tiso ozrejmil nielen podstatu svojho politického, národného snaženia slovenského, ale aj svoj základný postoj k verejne činným osobám, politickým názorom a hnutiam. Táto reč, ktorú Dr. Jozef Tiso povedal iba z poznámok, zvyrazňuje jeho nadpriemernú osobnosť, jeho rozhľad, vzdelanie a prenikavosť. Tisova reč bola adresovaná celému národu, ako aj budúcim generáciám, ktoré nájdu v nej veľa poučného, zásadného a smerodajného. Na jednej strane nám znázorňuje veľkosť. Dr. Tisu a na druhej malosť, zaujatosť a ohraničenosť jeho odporcov a nepriateľov. Dr. Tiso tu vystupuje ako symbol, ako stelesnenie slovenskej štátnosti, ako duch, ktorý prešiel nielen do nášho života, ale víťazne prejde do dejov všetkých slovenských pokolení. Toto meno je každému Slovákov priamo sväté.

Dr. Paučo poznal osobne Dr. Tisu. K. Tisovej reči pripojil rozsiahlejší komentár a výstižný doslov, v ktorom sa zrači osobnosť a dielo Dr. Tisu vo svetle zahraničných zhodnocovateľov. A najmä v kompetentnom hlase arcibiskupa Dr. K. Kmeťku, ktorému sudcovia Tisu a aranžéri hanebného procesu nesahali ani len po členky. Tento testament vodcu a prvého prezidenta Slovákov, geniálneho Dr. J. Tisu, by mal poznať každý roduverný člen národa!

A TREASURY OF SLOVAK FOLK SONGS - SLOVENSKY SI SPIEVAJ. Compiled and arranged by Leonhard Deutsch. Vydal Rev. John J. Lach, 2006 Schrage Avenue, Whiting, Ind. (USA). Strán 127. Cena: \$ 5.00.

Tento sborník slovenských ľudových piesní sme dostali oneskorene, jednako sa však ku nemu radi vraciame, nakoľko ide o dielo naozaj jedinečné, akého nebolo dosiaľ nielen v Spojených štatoch, ale akého nielo ani na Slovensku. Spevník národných piesní Rev. J. J. Lacha je skvostom svojho druhu, ktorý sa nesporne stavia na čestné miesto vo vydavateľskej činnosti našich krajanov za morom. Jeho formát, úprava, tlač a papier sú noozaj neprezenačné. Výber piesní — ako hovorí v úvode samotný zostavovateľ spevníka — obsahuje širokú škálu: Od piesní detskej sviežosti až po piesne plné vážnosti a smútku, od prostého melodičného vzoru až do cudzieho, skoro exotického, od veľznámych obľúbených tónov až po tajnosť, neznáme.

Pri zostavovaní spevníka najviac námahy si vyžiadal preklad lyrického pôvodného textu do angličtiny. Previedol ho úspešne Mr. Willard R. Trask. Doslovný preklad piesní urobil Dr. František Hrušovský. Zrevidoval a úpravu textu previedol prof. Adam Lesinský. Predslov napísal, ako aj lyrický text v oboch rečiach porovnal Msgr. M. K. Mlynarovič. Autorom peknej rázovitej ilustrácie je Dr. Jozef Cincík.

Ak je vo všeobecnosti hudobný výraz ľudskému srdcu najbližší, to isté možno povedať o tomto najnovšom sborníku našich národných piesní. V knižnici každého Slováka bude celkom iste na prvom mieste. Komu raz príde do rúk, bez ohľadu na to, či je vysťahovalcom, alebo utečencom, znova a znova sa ku nemu vráti, nakoľko z melódii jeho piesní, ktorých krásu vnímame v cudzom svete s dvojnásobnou intenzitou a z obrazov jeho utešenej ilustrácie vanie ono čisté a nenahraditeľné kúzlo našej vlasti, ktoré nenájdeme azda v nijakom inom literárnom diele.

Rev. Rudolf Krajčík SVD,
slovenský misionár na Zlatom pobreží v
Afrike, predstavuje svojmu biskupovi domo-
rodých veriacich.

Rev. Jozef Figura SDB,
slovenský misionár v Japonsku, medzi opu-
štenými deťmi v Tokyu.

Traja slovenskí Obláti v Richelieu (Kanada)
složili pred rokom rehoľné sľuby. Zľava do
prava: Rev. E. Bujdoš, Rev. J. Simončíč a
Rev. J. Cvopa.

**Slovenský tanečný súbor v Sydney (Anstrá-
lia)** vystupuje úspešne pri rozličných prí-
ležitostiach.

Rev. Karol Nižňanský SDB,
slovenský misionár v Indii, na návšteve u
rodiny p. Karola Bezemka v Batanagare.

**Z nedeľňajšieho stretnutia slovenskej mlá-
deže v Buenos Aires (Argentína).** Tretí
zľava je univ. prof. Dr. E. Zatko.

Nový člen redakcie. S radosťou oznamujeme našim čitateľom, že so vzrastajúcim počtom odberateľov « Ríma » úmerne vzrastá aj počet jeho spolupracovníkov a redaktorov. V poslednom čase členom našej redakcie sa stal p. Július Stefkovič, ktorý účinkoval predtým v Ríme ako redaktor a hlásateľ v slovenskom oddelení talianskeho štátneho rozhlasu. Pána J. Stefkoviča v redakcii srdečne vítame a tešíme sa na jeho spoluprácu.

List z Nemecka. Z početných listov, ktoré sme v poslednom čase dostali, pre nedostatok miesta uverejňujeme iba list Rev. Williama Lacku S.J., ktorý je duchovným pre utečencov v lágri Walka v západnom Nemecku: « S veľkou radosťou Vám potvrdzujem príjem 10 čísel Vášho pekného časopisu « RIM », ktoré ste nám zadarmo poslali. Pán Boh zaplať za Vašu veľkodušnosť. Je to veľký dar od Vás pre našich krajanov, ktorí tak veľmi túžia po tlačenom slovenskom slove. « RIM » poznáme iba z čísel, ktoré nám sporadicky chodievaly z USA od niektorých dobrodinčov a veľmi sa všetkým ľúbi jak obsahove tak aj úpravou. Len vytrvajte ďalej vo vydávaní tohto časopisu. Ak budem mať kedy, napíšem Vám dačo a pošlem aj niekoľko fotografií, aby sme sa aj my zapojili s ostatnými bratmi po svete. — Skoro denne prichádzajú naši chlapci ku mne a chcú dačo na čítanie: noviny, časopisy, kalendáre a knihy. Ale musím sa priznať, často nemám poruke tejto potravy pre duše, ktorá je v našom lágri potrebná ako soľ. A keď niečo príde, vtedy so to hneď rozoberie. — Prečítali sme všetky Vaše knihy, ktoré ste napísali alebo vydali a dúfame, že nás ešte obohatíte nejednou knihou, ktorá nám zbližuje sväté Mesto, ukáže jeho krásy a pamiatky, oživí lásku ku Sv. Otcovi a celej sv. Cirkvi. — My tu ná žijeme ako v nejakom Babylone. V lágri je asi 3.500 ľudí z 39 rôznych národností. Slovákov je okolo 120-150. Možno celkove povedať, že naši sa pekne držia po každej stránke. Do kostola radi chodievajú. Teraz nadvijeme pôstne piesne a tiež aj pašie na Kvetnú nedeľu. Ufam, že sa nám to podarí. V pôste mávame v piatok križovú cestu a v útorok pôstnu kázeň. V nedeľu zasa sv. omša s homíliou. — Pravda, treba uznať, že lágery nie je miesto pre riadny život. Okolie a duševné rozpoloženie sú vlastne dva rozkladné faktory života a kto sa im nechce poddať, musí sa ukázať hrdinom v pravom slova smysle. — Keď Vám, vážený p. Dr. Zelenka, ešte raz zo srdca ďakujem za Vašu láskavu veľkodušnosť, dovoľujem si Vás poprosiť o modlitby jak pre seba tak aj pre tých, ktorých mi Prozreteľnosť Božia sverila ».

Galeria predplatiteľov. Časopis « Rím » sa teší tohoto roku obzvláštnej sympatiji krajanov na celom svete. Svedčí o tom výrečne galeria našich predplatiteľov, ktorá sa takmer denne obohacuje novými menami. **USA:** J. Polák z Clevelandu, O., získal M. Babiak a J. Hudaka z Clevelandu, O., a V. Jacku a E. Frnkusa z Lakewood, O.; M. Béreš z Pittsburghu, Pa získal J. Zbojovského, M. Bireša a A. Lipnického z W. Aliquippa, Pa a J. Tatku z Pittsburghu, Pa. Sami sa prihlásili: Rev. D. Dohányos OFM z New Brunswick, N. J., J. C. Sciranka z Passaic, N. J., S. Bednár z Natrona, Pa a A. Wallo, z Oakley, Mich., ktorá súčasne privedla J. Kuchár z Chicaga, Ill. M. Kozmel z Chicaga, Ill. predplatila Ctih. Sestrám sv. Františka v Lacon, Ill. — **Kanada:** Rev. J. Sprušanskému S.J., Rev. A. Zabkovi S.J., a Rev. P. Kováčovi S.J. z Ghuelph, Ont. predplatil priateľ z Ríma. — **Austrália:** Rev. S. Senčík S.J. zo Sydney, NSW, privedol A. Schwarz z Carltonu, Vic., L. Littricha ml. z Bankstown, N.S.W., M. Babika z Karachi, N.S. W. a J. Kozáka zo Seymouru, Vic.; D. Hip z Brisbane, Q'ld. získal F. Kenner z Cunnamully, Q'ld.; A. Blahútovi zo Sommers, Vic. predplatil S. Bednár z Natrony, Pa (USA). — **Nemecko:** Rev. V. Lackovi S.J. z Lágra Valka predplatil priateľ z Ríma. J. Miššik z Nürnbergu a H. Lott z Marburgu sa sami prihlásili. — **Sev. Rodézia:** Rev. J. Švecovi S.J. z Lusaky predplatila P. Kerpec z Lyons, Ill. (USA) — **Rakúsko:** Rev. Nacsádymu z Wellsu a Rev. J. Bábikovi zo Schmiedingu predplatil Bohuznámy. — **Taliansko:** Rev. V. Tomekovi z Ríma, Slov. Salezianom z Bollenga a Ctih. Sestrám Uršulinkám z Ríma preplatil tiež Bohuznámy. A. Parvús z Ríma a M. Gerdelán z Neápolu sa sami prihlásili. — **Egypt:** Fr. C. Barthélemy z Port Saïdu sa sám prihlásil. — **Uruguay:** Dr. B. Mohra z Montevidea privedol Dr. E. Žatko z Buenos Aires (Argentina). — **Brazília:** K. Magdolena zo Sao Paula privedol tiež Dr. E. Žatko z Buenos Aires. Rev. A. Soltýsovi z Linsu predplatil Bohuznámy. — **Argentina:** E. Daday z Buenos Aires sa sama prihlásila; Rev. A. Sándora z Buenos Aires privedol priateľ z Turína (Taliansko). — **Portugalsko:** Rev. L. Vachana z Ilha de Medeira-Funchan privedol tiež priateľ z Turína. — **Ecuador:** Rev. A. Križanovi z Macas-Sevilly predplatil Bohuznámy; B. Votrubu z Quito privedol Dr. J. Široký z New Jersey, N. J. (USA). — Všetkých nových v galerii « Ríma » srdečne vítame a tým ktorí, nám ich privedli, za láskavosť preukázanú voči časopisu úprimne ďakujeme. Mená ostatných, ktorí nám pribudli ako aj **Album dobrodinčov** pre nedostatok miesta v tomto čísle uverejníme nabadúce.

RIM

Slovenský kultúrny časopis. Vychádza mesačne. Majiteľ, vydávateľ a hlavný redaktor: Dr. Ignác Zelenka. Výpomocny redaktor: Dr. Ernest Žatko. Zodpovedný redaktor: Dr. Pietro Chiminelli. Tlačí: Tipografia Pio X - Roma. Predplatné na rok: \$ 2.50. Adresa redakcie a administrácie: « RIM », Casella Postale 9100, Roma (Italia).

(16 Aprile 1953)